

Predmetni izpitni katalog za poklicno maturo

Angleščina

Predmetni izpitni katalog se uporablja od spomladanskega roka **2011**, dokler ni določen novi. Veljavnost kataloga za leto, v katerem bo kandidat opravljal maturo, je navedena v Maturitetnem izpitnem katalogu za poklicno maturo za tisto leto.

Ljubljana 2009

Državni izpitni center

ric

KAZALO

1. Uvod	5
2. Izpitni cilji	6
3. Zgradba in vrednotenje izpita	8
3.1 Shema izpita	9
3.2 Besedilne vrste in tipi nalog	10
3.3 Vrednotenje	12
4. Izpitne vsebine	18
4.1 Komunikacijske funkcije	18
4.2 Tematska področja	20
5. Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami	21
6. Dodatek: zgledi izpitnih nalog	22
7. Viri	43

1. UVOD

Predmetni izpitni katalog za angleščino je usklajen s predmetnima izpitnima katalogoma za nemščino in italijanščino kot tuji in drugi jezik. Izraz tuji oziroma drugi jezik se zato v nadaljevanju nanaša na angleščino, nemščino in italijanščino, torej tuje jezike, ki se preverjajo pri poklicni maturi kot tretji predmet.

Ta katalog je namenjen kandidatkam in kandidatom (v nadaljevanju kandidatom), ki si bodo kot tretji predmet pri poklicni maturi izbrali angleščino. Vključuje podatke o ciljih, vsebinah, zgradbi, poteku izpita in načinu ocenjevanja ter zglede izpitnih nalog, vire in literaturo. Pomagal naj bi tudi učiteljicam in učiteljem (v nadaljevanju učiteljem), ki pripravljajo kandidate na maturitetni izpit iz tujega jezika.

Vključuje izhodišča sklepnega dokumenta Sveta Evrope *Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje in vrednotenje* (2001). Pri opredeljevanju izpitnih ciljev izhaja iz *Kataloga znanja za tuji jezik in drugi jezik na narodnostno mešanem območju v srednjem strokovnem izobraževanju (SSI) ter poklicno-tehniškem izobraževanju (PTI)* (2007), upošteva pa tudi smernice in navodila Zakona o maturi (2007) ter Pravilnika o poklicni maturi (2008).

Kandidati, ki bodo opravljali izpit iz angleščine, morajo dokazati, da dosegajo izpitne cilje tega kataloga. Tematska področja in vsebine izpita obsegajo interesna področja kandidatov, kakršna so: vsakdanje življenje mladostnika, medčloveški odnosi, kultura lastnega in tujega naroda ter različna strokovna področja. Pri reševanju nalog bodo imeli možnost izražati svoje izkušnje, interese, vrednote in stališča.

Pri izpitu iz angleščine kot tujega jezika se preverja uporabno, funkcionalno jezikovno znanje, ki se odraža kot zmožnost sporazumevanja v stvarnih življenjskih okoliščinah.

Pri sestavljanju izpitnih nalog izhajamo z ravni B1 po Skupnem evropskem jezikovnem okviru (SEJO/CEFR). Ta raven znanja je opredeljena tudi v Predmetnem katalogu znanja in jo navajamo v naslednji razpredelnici:

Pričakovana raven znanja tujega jezika pri poklicni maturi: B1

BRANJE/POSLUŠANJE	GOVORNO SPORAZUMEVANJE/ SPOROČANJE	PISNO SPOROČANJE
Pri razločnem govorjenju v standardnem jeziku kandidat razume glavne točke, kadar gre za znane reči, s katerimi se redno srečuje v šoli, prostem času, pri delu. Če je govor razmeroma počasen in razločen, razume tudi glavne misli radijskih in televizijskih oddaj o sodobnih problemih in temah, ki ga osebno ali poklicno zanimajo. Razume besedila, katerih jezik je pretežno vsakdanji ali povezan z njegovim poklicem. Razume opise dogodkov, občutij in želja v osebnih pismih.	Kandidat se znajde v večini situacij, ki se pogosto pojavljajo na potovanju po deželi, kjer se ta jezik govori. Sposoben se je nepripravljen vključiti v pogovor, povezan s splošnimi temami, temami, ki ga osebno zanimajo, ali takimi, ki zadevajo vsakdanje življenje (npr. družina, konjički, delo, potovanja in aktualni dogodki). Tvoriti zna preproste povedi iz besednih zvez, s katerimi lahko opiše svoje izkušnje in dogodke, sanje, želje in ambicije. Na kratko zna razložiti svoje poglede in načrte. Sposoben je pripovedovati zgodbo ali obnoviti vsebino knjige oziroma filma in opisati svoje odzive.	Kandidat zna pisati preprosta, povezana besedila v zvezi s splošnimi temami ali temami, ki ga osebno zanimajo. Pisati zna osebna pisma ter v njih opisati izkušnje in vtise.

2. IZPITNI CILJI

Kandidat pri izpitu iz tujega jezika dokaže, da je zmožen:

1. razumeti sporočilo in posamezne informacije v izvirnih pisnih in govornjenih besedilih, ki se nanašajo na vsakdanja splošna področja,
2. izraziti se v eni od besedilnih vrst (npr. pismo, vabilo, prošnja, življenjepis, opis, poročilo, predstavitev, povzetek, izvleček) ter pri tem upoštevati okoliščine, sporočilni namen in naslovnika,
3. razumeti sogovorca v vsakdanjih pogovorih in se v pogovoru ustrezno odzivati,
4. razumeti, opisati, povzemati, poročati, razlagati in utemeljevati vsebino besedila (npr. (ne)umetnostno besedilo, graf, simbol, slika itd.); besedila se navezujejo na kandidatu poznana splošna ali strokovna področja,
5. na podlagi pisne ali nebesedne iztočnice tvoriti pisna ali govornjena besedila ter izražati lastne izkušnje, mnenja in občutja,
6. jezikovno posredovati oziroma poenostaviti besedilo iz tujega jezika v slovenščino in iz slovenščine v tuji jezik ter razlagati kontekst/okoliščine besedila s splošnega in strokovnega področja (npr. kratka novica, prospekt, oglas, navodilo za uporabo, opis postopka itd.),
7. zaznati medkulturne razlike in jih upoštevati pri stikih s tujo kulturo.

V nadaljevanju sledijo podrobnejši opisi zmožnosti branja, pisanja, govornjenja in poslušanja, ki se bodo preverjale pri posameznih izpitnih nalogah.

BRANJE

Kandidat z branjem izvirnih oziroma delno prirejenih besedil dokaže, da je zmožen:

- razumeti bistvo besedila,
- poiskati določene informacije v besedilu,
- razumeti podrobnosti v besedilu,
- povzeti osrednje misli besedila,
- prepoznati posredno sporočilo.

PISANJE

Kandidat s pisanjem različnih pisnih sestavkov dokaže, da je zmožen:

- razlikovati med pisno in govorno obliko tujega jezika,
- tvoriti in povezovati stavke, odstavke in sporočila,
- organizirati informacije (mnenja, interese in občutke) v zapisanem besedilu,
- tvoriti različne vrste besedil (pismo, življenjepis, prošnja, vabilo, opis, poročilo, predstavitev, povzetek, izvleček ...),
- razlikovati med uradnimi in neuradnimi besedili,
- pravilno zapisovati besede **tudi z uporabo slovarja**,
- uporabljati ustrezne strategije za oblikovanje besedil.

GOVORJENJE

Kandidat v pogovoru pri ustnem delu izpita dokaže, da je zmožen:

- sprejemljivo izgovarjati besede in obvladati stavčno intonacijo,
- sodelovati v pogovoru,
- predstaviti sebe in druge, svoje izkušnje, delo in strokovno področje,
- poročati in opisovati,
- povzeti in posredovati informacije,
- izraziti mnenje in občutke,
- uporabljati komunikacijske strategije.

POSLUŠANJE

Kandidat v pogovoru pri ustnem delu izpita dokaže, da je zmožen:

- razumeti bistvo sporočila in se nanj ustrezno odzvati,
- razumeti določene informacije,
- prepoznati okoliščine (npr. razpoloženje sogovorca, medkulturne posebnosti itd.).

3. ZGRADBA IN VREDNOTENJE IZPITA

Izpit iz tujega jezika za poklicno maturo je sestavljen iz dveh delov: pisnega in ustnega.

Pisni del izpita traja 120 minut. Rešujeta se dve izpitni poli, časovna omejitev za vsako je 60 minut. Prva izpitna pola preverja bralno razumevanje, obsega do tri besedila različnih vrst (praktičnosporazumevalna, umetnostna, splošna strokovna itd.) in največ šest različnih tipov nalog. Druga izpitna pola preverja pisno sporočanje, obsega pa dve nalogi: krajši pisni sestavek in daljši pisni sestavek. Navodila k nalogam pri obeh izpitnih polah so v slovenščini.

Pri reševanju **obeh** izpitnih pol smejo kandidati uporabljati enojezične in dvojezične slovarje.

Izpitni poli za pisni del sestavijo člani državne predmetne komisije za poklicno maturo za angleščino. Vsi kandidati rešujejo enake naloge ob istem času pod enakimi pogoji.

Ustni del izpita traja do 20 minut. Izpitne lističe, ki vsebujejo tri naloge, sestavi učitelj angleščine oziroma aktiv učiteljev tujih jezikov na šoli, na kateri kandidat opravlja izpit. Ta mora biti zasnovan tako, da preverja govorno in slušno zmožnost pri sporazumevanju v vsakdanjem življenju, pa tudi zmožnost sporazumevanja v jeziku stroke oziroma v poklicnem življenju.

Za del, ki preverja zmožnost sporazumevanja v vsakdanjem življenju, bodo učitelji izbirali med temami, ki so predpisane s tem katalogom. Za del, ki preverja znanje jezika stroke s strokovnim besediščem, razumevanje strokovnih besedil in zmožnost sporazumevanja na poklicnem področju, bodo izbirali med temami/besedili, obravnavanimi pri pouku, in splošnimi strokovnimi temami, ki so navedene v tem katalogu.

Čeprav se pisni in ustni del izpita ocenjujeta notranje, ju ocenjevalci oziroma izpraševalci ovrednotijo na podlagi navodil in meril za ocenjevanje, predpisanih s predmetnim izpitnim katalogom, oziroma na podlagi moderiranih navodil za ocenjevanje, ki jih Državni izpitni center po pisnem izpitu pošlje izobraževalnim ustanovam (ocenjevalcem).

3.1 SHEMA IZPITA

■ Pisni del izpita

Izpitna pola	Zmožnost	Čas reševanja	Število točk	Delež pri oceni
1	Bralno razumevanje	60 minut	30	30 %
2	Pisno sporočanje	60 minut	30	30 %
	Krajši pisni sestavek	(20 minut)	(10)	(10 %)
	Daljši pisni sestavek	(40 minut)	(20)	(20 %)
	Skupaj	120 minut	60	60 %

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: nalivno pero ali kemični svinčnik, slovar.

■ Ustni del izpita

Govorno sporazumevanje in sporočanje*	Čas reševanja	Število točk	Delež pri oceni
1. slikovna iztočnica			
2. pogovor o temi			
3. besedilna iztočnica			
Skupaj	do 20 minut	40	40 %

* Vrstni red nalog ni predpisan. **Dve izmed treh nalog** pri ustnem izpitu obvezno preverjata zmožnost govornega sporazumevanja in sporočanja s kandidatovega strokovnega področja.

3.2 BESEDILNE VRSTE IN TIPI NALOG

Naloge za pisni del izpita sestavlja državna predmetna komisija za poklicno maturo za angleščino, naloge za ustni del pa učitelji tujih jezikov na posameznih šolah oziroma izobraževalnih institucijah. Pri tem izbirajo med spodaj navedenimi besedilnimi vrstami. Kandidati se bodo z njimi seznanili med poukom tujih jezikov oziroma pripravami na izpit. Ker je število šolskih ur omejeno, naj tudi izven šolskega pouka berejo in poslušajo različne vrste besedil v tujih jezikih, ki si jih lahko izposodijo v šolskih in splošnih knjižnicah ali jih najdejo na straneh svetovnega spleta. Pri tem si pomagajo s časopisi in revijami za širši krog bralcev ter s strokovno periodiko, tiskanim gradivom in drugimi besedili, ki se nanašajo na njihovo strokovno področje.

Pri kandidatih razvijamo zanimanje za naslednje dejavnosti:

- spremljanje radijskih in televizijskih programov v angleškem jeziku (brez slovenskih podnapisov),
- poslušanje moderne glasbe (besedila pesmi),
- deskanje po svetovnem spletu,
- dopisovanje z znanci oziroma vrstniki iz tujine,
- neformalni pogovori s prijatelji oziroma vrstniki iz tujine, ki jih srečajo na šolskih izmenjavah, izletih ali zasebnih potovanjih v tujino.

SEZNAM BESEDILNIH VRST

Seznam zajema besedilne vrste, ki bodo zastopane v izpitnih polah, in sicer pri bralnem razumevanju kot izhodiščno besedilo, pri pisnem sporočanju pa kot ciljno besedilo, ki ga napiše kandidat.

■ Bralno razumevanje

Besedilne vrste izhodiščnih besedil:

- predstavitev osebe, kraja, naprave, postopka,
- življenjepis (uradni in neuradni),
- obveščevalna in propagandna besedila: reklamno besedilo, ocena, mnenje, obvestilo, objava, razpis, napis, vozni red, televizijski spored, besedilo na ovojini izdelka, prospektu, prodajnem katalogu, plakatu itd.,
- uradna in poluradna besedila: zahvala, opravičilo, vabilo, zapisnik, prošnja, prijava, pritožba,
- dvogovorna besedila: intervju, pogovor,
- strokovna in publicistična besedila: poljudnoznanstveni članek, poročilo (časopisno, radijsko, televizijsko, spletno), reportaža, novica, opis delovnega postopka, besedilo z načrtom, skico, shemo, diagramom, fotografijo itd.,
- krajša umetnostna besedila (zgodbe, anekdote).

■ Pisno sporočanje

Besedilne vrste ciljnih besedil:

- uradna, poluradna in neuradna besedila: zahvala, opravičilo, vabilo, zapisnik, prošnja, prijava, pritožba, poročilo, življenjepis, obvestilo,
- predstavitev oziroma opis osebe, kraja, dogodka, izkušnje, naprave, postopka, izdelka, prireditve,
- pisni sestavek z danimi (ne)besednimi iztočnicami.

TIPI NALOG

Na reševanje posameznih tipov nalog se kandidati pripravljajo med poukom in pripravami na izpit in tako usvojijo potrebne izpitne strategije. Učiteljem in kandidatom priporočamo, da razvijajo posamezne sporazumevalne zmožnosti postopoma z uporabo najrazličnejših tipov nalog ter najrazličnejših učnih metod in tehnik.

V vsakem izpitnem kompletu je nekaj nalog iz izbora, ki ga objavljamo v nadaljevanju.

■ Bralno razumevanje

- alternativni tip (pravilno – napačno),
- izbirni tip (izbira pravilnega odgovora med več danimi možnostmi),
- tip povezovanja (slike ali grafa z besedilom, naslova z besedilom, delov povedi, odgovora z vprašanjem),
- tip urejanja (določitev pravega zaporedja med povedmi oziroma odstavki, izpolnjevanje preglednic),
- tip dopolnjevanja (dokončanje povedi, izpolnjevanje praznih mest v besedilu),
- tip kratkih odgovorov na vprašanja,
- tip zapisovanja ključnih informacij.

■ Pisno sporočanje

- krajši pisni sestavek: vodeni pisni sestavek na podlagi (ne)besednih iztočnic,
- daljši pisni sestavek: sestavek na podlagi (ne)besednih iztočnic.

■ Govorno sporazumevanje in sporočanje

- simulacije (igranje vlog, predstavitve),
- pogovor na podlagi napisane ali vizualne/grafične iztočnice (npr. slike, preglednice, grafa),
- predstavitev pri pouku obravnavane teme (splošne ali strokovne) in razprava o njej,
- povzetek strokovnega (npr. opis naprave, postopka, navodila) ali splošnega besedila (npr. pregovori, naslovi, izreki, šale), napisanega v tujem jeziku ali slovenščini, in razprava o njem, tudi o kandidatovih željah, nagnjenjih, doživetjih,
- svobodna/kritična interpretacija strokovnega ali splošnega kratkega besedila (do 100 besed) in razprava o njem.

3.3 VREDNOTENJE

Ocenjevalci in izpraševalci pri maturitetnem izpitu iz tujega jezika upoštevajo enotna in usklajena merila, kar pripomore k večji zanesljivosti in veljavnosti zaključne ocene.

■ Pisni del izpita

Izpitna pola 1

Vrednost vseh nalog v Izpitni poli 1 je 30 % skupne ocene celotnega izpita.

Izpitna pola 2

Vrednost vseh nalog v Izpitni poli 2 je 30 % skupne ocene celotnega izpita.

A) KRAJŠI PISNI SESTAVEK

Krajši pisni sestavek je vodeni sestavek v dolžini 60–70 besed.

Vrednost naloge je 10 točk oziroma 10 % skupne ocene celotnega izpita.

Vrednotimo:

1. **sporočilnost:** jasnost in razumljivost sporočila, upoštevanje zahtev naloge (utemeljitev izbire med danimi možnostmi, navajanje zahtevanih informacij, odziv na neko problemsko izhodišče, odgovor na oglas itd.)
2. **besedišče:** raznovrstnost in ustreznost besedišča, pravilnost rabe
3. **vezljivost:** povezanost na ravni stavka in odstavka

Merila za ocenjevanje:

1. Sporočilnost

Štev. točk	Merila
4	Sporočilo je jasno in utemeljeno. V sestavku so upoštevane vse zahteve (iztočnice) iz naloge.
3	Sporočilo je ustrezno. Posamezne utemeljitve so nejasne in/ali se ponavljajo. V sestavku so upoštevane vse zahteve (iztočnice) iz naloge.
2	Sporočilo je pomanjkljivo/nejasno. Posamezne utemeljitve si nasprotujejo. V sestavku niso upoštevane vse zahteve (iztočnice) iz naloge.
1	Sporočilo vsebuje neprimerne informacije. Utemeljitev so nejasne/si nasprotujejo. V sestavku niso upoštevane vse zahteve (iztočnice) iz naloge.
0	Sporočilo je popolnoma neustrezno. Utemeljitev ni.

2. Besedišče

Štev. točk	Merila
4	Besedišče je bogato/raznovrstno in v celoti ustrezno. Napake v zapisu le izjemoma.
3	Besedišče je ustrezno/posamezna napačna raba/se ponavlja. Več napak pri zapisu.
2	Besedišče je ozko/najosnovnejše. Pogosta napačna raba in napačen zapis.
1	Besedišče je tako skromno, da ovira razumevanje sporočila.
0	Besedišče je tako skromno, da je sporočilo popolnoma nerazumljivo.

3. Vezljivost

Štev. točk	Merila
2	Sestavek je smiselno in logično povezan na ravni stavka in odstavka.
1	Deli sporočila so nepovezani.
0	Vezljivosti ni.

OPOZORILO: Če sestavek vsebinsko ni v skladu s predpisano temo oziroma je sporočilno popolnoma neustrezen ali če ga kandidat sploh ni napisal, se vse kategorije ocenijo z 0 točkami.

B) DALJŠI PISNI SESTAVEK

Daljši pisni sestavek je lahko **vodeni** ali **prosti** sestavek v dolžini 150–160 besed. Obe vrsti vsebujeta iztočnice, ki kandidata usmerjajo pri pisanju. Pri vodenem sestavku mora upoštevati vse iztočnice, medtem ko so mu pri prostem sestavku le v pomoč.

Vrednost naloge je 20 točk oziroma 20 % skupne ocene celotnega izpita.

Oba pisna sestavka ocenjujemo na štirih enakih področjih: 1. sporočilnost, 2. jezik, 3. besedišče in slog ter 4. zgradba. Znotraj teh področij pa se merila nekoliko razlikujejo, zato za obe vrsti daljšega pisnega sestavka, vodenega in prostega, uporabljamo ločena merila za:

- A) vodeni pisni sestavek in
- B) prosti pisni sestavek.

A) Merila za ocenjevanje vodenega pisnega sestavka:

Vrednotimo:

1. **sporočilnost:** jasnost in razumljivost sporočila, upoštevanje zahtev naloge (izražanje lastnih stališč, utemeljitev izbire med danimi možnostmi, dajanje zahtevanih informacij, odziv na neko problemsko izhodišče itd.)
2. **jezik:** jezikovna pravilnost (pravopisna, oblikoslovna in skladenjska)
3. **besedišče in slog:** ustreznost besedišča, slogovna in funkcijskozvrstna zaznamovanost (register)
4. **zgradbo:** upoštevanje besedilne vrste, povezanost in razčlenjenost besedila

1. Sporočilnost

Štev. točk	Merila
5	Besedilo je jasno. Kandidat upošteva vse iztočnice, izčrpno navede vse zahtevane informacije in utemelji lastna stališča. Misli razvija ustrezno.
4	Besedilo je jasno. Kandidat upošteva vse iztočnice, navaja pretežno vse zahtevane informacije ali izraža lastna stališča, le da so utemeljena manj izčrpno.
3	Besedilo je razumljivo. Kandidat upošteva večino iztočnic. Navede nekatere zahtevane informacije ali svoja stališča utemelji pomanjkljivo.
2	Besedilo je še razumljivo. Kandidat upošteva le nekaj iztočnic. Navede nekatere zahtevane informacije ali stališča le opiše in jih ne utemelji.
1	Besedilo ni razumljivo. Kandidat navede posamezne nepovezane podatke.
0	Besedilo je vsebinsko neustrezno oziroma ga kandidat ne napiše.

2. Jezik

Štev. točk	Merila
5	Besedilo je jezikovno pravilno, pravopisne in druge napake so zanemarljive.
4	Besedilo je jezikovno ustrezno, ima nekaj jezikovnih napak, predvsem pri rabi zahtevnejših jezikovnih struktur.
3	Besedilo je kljub napakam jezikovno ustrezno. Vsebuje le osnovne jezikovne strukture.
2	Besedilo je le delno jezikovno ustrezno. Vsebuje pretežno osnovne jezikovne strukture s številnimi jezikovnimi napakami.
1	Besedilo je jezikovno komaj razumljivo.
0	Besedilo je zaradi številnih jezikovnih napak nerazumljivo.

3. Besedišče in slog

Štev. točk	Merila
5	Besedišče je ustrezno. Kandidat loči slogovno in funkcijsko zvrstno zaznamovanost.
4	Besedišče je še ustrezno. Kandidat pretežno loči slogovno in funkcijsko zvrstno zaznamovanost.
3	Besedišče je osnovno, a še dokaj ustrezno. Kandidat le občasno loči slogovno in funkcijsko zvrstno zaznamovanost.
2	Besedišče je skromno. Kandidat ne loči slogovne in funkcijske zvrstne zaznamovanosti.
1	Besedišče je zelo skromno, se ponavlja. Kandidat ne loči slogovne in funkcijske zvrstne zaznamovanosti.
0	Besedišče je neustrezno. Kandidat ne loči slogovne in funkcijske zvrstne zaznamovanosti.

4. Zgradba

Štev. točk	Merila
5	Besedilo upošteva vse značilnosti besedilne vrste. V celoti je smiselno povezano in ustrezno členjeno.
4	Besedilo upošteva skoraj vse značilnosti besedilne vrste. Povezano je smiselno in še ustrezno členjeno.
3	V besedilu so upoštewane nekatere značilnosti besedilne vrste. V nekaterih delih ni povezano, je pomanjkljivo ali pretirano členjeno.
2	Besedilo ne upošteva značilnosti besedilne vrste, ni povezano in ni ustrezno členjeno.
1	V besedilu so deli nepovezani ali se ponavljajo. Besedilo ni členjeno.
0	Besedilo je sestavljeno iz posameznih nepovezanih stavkov.

OPOMBA: Pisni sestavek je ocenjen z 0 točkami, če je vsebinsko in jezikovno neustrezen, če je nečitljiv ali če ga kandidat ne napiše.

B) Merila za ocenjevanje prostega pisnega sestavka:

Vrednotimo:

1. **sporočilnost:** razvijanje misli, opisovanje, izražanje in utemeljevanje lastnih stališč s primeri, jasnost in razumljivost sporočila
2. **jezik:** jezikovna pravilnost (pravopisna, oblikoslovna in skladenjska)
3. **besedišče in slog:** ustreznost besedišča in sloga
4. **zgradbo:** upoštevanje besedilne vrste, povezanost in razčlenjenost besedila

1. Sporočilnost

Štev. točk	Merila
5–6	Kandidat ustrežno razvija misli in izčrpno opisuje, izraža lastna stališča, ki jih tudi ustrežno utemelji in ponazori s primeri. Sporočilo je jasno.
4	Kandidat večinoma ustrežno razvija misli in opisuje, izraža lastna stališča, ki jih večinoma utemelji s primeri. Sporočilo je jasno.
3	Kandidat še primerno razvija misli, navaja podatke in izraža stališča, a jih večinoma ne utemelji. Sporočilo je razumljivo.
2	Kandidat našteva primere, ki jih ne utemelji, ampak samo opiše in navaja podatke. Sporočilo je še razumljivo.
1	Kandidat navaja posamezne nepovezane podatke. Sporočilo ni razumljivo.
0	Kandidat napiše vsebinsko neustrezno besedilo oziroma ga ne napiše.

2. Jezik

Štev. točk	Merila
5–6	Besedilo je brez pravopisnih in drugih napak ali pa so te zanemarljive.
4	Besedilo je jezikovno ustrežno, ima nekaj jezikovnih napak, predvsem pri rabi zahtevnejših jezikovnih struktur.
3	Besedilo je kljub napakam jezikovno ustrežno. Vsebuje le osnovne jezikovne strukture.
2	Besedilo je le delno jezikovno ustrežno. Vsebuje pretežno osnovne jezikovne strukture s številnimi jezikovnimi napakami.
1	Besedilo je jezikovno komaj ustrežno.
0	Besedilo je zaradi številnih jezikovnih napak nerazumljivo.

3. Besedišče in slog

Štev. točk	Merila
5	Besedišče je bogato, slog je zelo dober.
4	Besedišče in slog sta primerna.
3	Besedišče je osnovno, a še ustrežno. Slog je primeren.
2	Besedišče je skromno. Slog je slab.
1	Besedišče je zelo skromno, se ponavlja. Slog je zelo slab.
0	Besedišče in slog sta neustrezna.

4. Zgradba

Štev. točk	Merila
3	Besedilo je v celoti smiselno povezano in ustrezno členjeno.
2	Besedilo je dokaj povezano. Med povedmi ni vedno logične povezave.
1	Besedilo je samo deloma povezano. Med povedmi je redko logična povezava.
0	V besedilu so deli popolnoma nepovezani ali se ponavljajo. Besedilo ni členjeno.

OPOMBA: Pisni sestavek je ocenjen z 0 točkami, če je vsebinsko in jezikovno neustrezen, če je nečitljiv ali ga kandidat ne napiše.

■ Ustni del izpita – govorno sporazumevanje, sporočanje in poslušanje

Merila za ocenjevanje govornega sporočanja in poslušanja:

1. Jasnost izražanja misli in ustreznost sporočila

Štev. točk	Merila
4	Kandidat prepričljivo in jasno izrazi svoje misli/sporočilo in jih/ga primerno razvije/utemelji, ker dobro pozna vse teme danih iztočnic, brez težav razume sogovornika in sledi smeri pogovora.
3	Kandidatovo sporočilo je primerno/sporočilo je kljub spodrseljajem jasno in dovolj razvito, ker zadovoljivo pozna teme danih iztočnic in razume sogovornika.
2	Kandidat s težavo izrazi svoje misli/sporočilo in jih/ga ne razvija./Vztrajno se izogiba predpisani temi, ker pomanjkljivo pozna teme danih iztočnic ali le delno razume sogovornika.
1	Kandidatovo sporočilo ostaja fragmentarno/na ravni najosnovnejšega odzivanja na sogovornikove pobude, ker zelo slabo pozna teme danih iztočnic ali ne razume sogovornika.
0	Sporočila ni. Kandidat ne pozna tem danih iztočnic, sogovornika ne razume in se ne odziva na njegove pobude.

2. Jezikovna pravilnost

Štev. točk	Merila
4	Jezikovnih napak skoraj ni, raba zahtevnejših jezikovnih struktur.
3	Nekaj jezikovnih napak, vendar ne ovirajo jasnosti sporočila. Raba osnovnih jezikovnih struktur.
2	Mnogo jezikovnih napak, vendar je sporočilo še razumljivo.
1	Zelo ozek obseg jezikovnih sredstev in/ali tako pogoste jezikovne nepravilnosti, da je sporočilo nerazumljivo./Kandidat se večinoma odziva nebesedno.
0	Tako ozek obseg jezikovnih sredstev in/ali tako pogoste jezikovne nepravilnosti, da je sporazumevanje popolnoma onemogočeno.

3. Širina in ustreznost rabe besedišča in registra

Štev. točk	Merila
4	Bogato besedišče, ki v celoti ustreza namenu, funkciji in okoliščinam.
3	Besedišče, ki kljub nekaj napakam ustreza namenu in okoliščinam ter ne vpliva na jasnost sporočila.
2	Ozek obseg besednih sredstev in/ali pogoste nepravilnosti, ki vplivajo na jasnost sporočila.
1	Zaradi zelo ozkega besedišča in pogoste napačne rabe je sporazumevanje skromno/omejeno predvsem na nebesedno sporazumevanje.
0	Nepoznavanje besedišča in napačna raba popolnoma onemogočata sporazumevanje.

4. Tekočnost govora in izgovarjanja

Štev. točk	Merila
4	Tekoč govor z naravnimi prekinitvami. Izgovorjava in intonacija sta ustrezni.
3	Govor z nekaj prekinitvami, ki ne ovirajo sporazumevanja. Nekaj nepravilnosti/neustreznosti pri izgovarjavi in intonaciji, ki niso moteče.
2	Govor z daljšimi prekinitvami, ki ovirajo sporazumevanje. Nepravilna izgovorjava in intonacija onemogočata razumljivost sporočila.
1	Pogoste in dolge prekinitve onemogočajo sporazumevanje./Kandidat se odziva predvsem nebesedno. Izgovorjavo in intonacijo je komaj mogoče oceniti (zaradi minimalnega sodelovanja in/ali nejasnosti govora).
0	Kandidat se odziva samo nebesedno.

5. Sodelovanje v pogovoru in ustreznost raba komunikacijskih strategij

Štev. točk	Merila
4	Kandidat samostojno usmerja pogovor, se uspešno prilagaja novim okoliščinam/vlogam. Primeren izbor komunikacijskih strategij.*
3	Kandidat se uspešno prilagaja novim okoliščinam/vlogam/temam ter sodeluje v pogovoru na pobudo sogovornika/izpraševalca in tudi na lastno pobudo. Primeren izbor komunikacijskih strategij.*
2	Kandidat se s težavo prilagaja novim okoliščinam/vlogam/temam in se odziva izključno na pobude sogovornika. Omejen izbor in/ali neustreznost komunikacijskih strategij.*
1	Kandidat se v novih okoliščinah/vlogah/temah kljub sogovornikovi pomoči in dodatni spodbudi neustrezno/nebesedno odziva.
0	Kandidat se ob novih okoliščinah/vlogah/temah kljub sogovornikovi pomoči in dodatni spodbudi ne odziva.

Skupaj: 20 točk

* Ki vključujejo govorjenje IN poslušanje (npr. Can you repeat? I don't quite understand.).

OPOZORILO: Če kandidat pri ustnem izpitu ne pozna nobene teme iz danih iztočnic, se vsaka kategorija oceni z 0 točkami.

OPOMBA: Ker je ustni del izpita vreden 40 % ocene, se točke pri ustnem delu izpita pomnožijo z 2.

4. IZPITNE VSEBINE

4.1 KOMUNIKACIJSKE FUNKCIJE

Osnovni namen sporazumevanja je, da svoje misli in čustva sporočamo drugim. Lahko jih napišemo ali izgovorimo, sporočila drugih pa poslušamo in beremo. Pri vsem tem je pomembno, kaj želimo kot govornici in pisci povedati ter zakaj sploh čutimo potrebo po sporazumevanju. Lahko se želimo opravičiti, povabiti nekoga, da se nam pridruži, prositi za dovoljenje, prositi za informacijo, svetovati ali izraziti svoje mnenje in poglede na neki problem.

V vsakem jeziku imamo za različne sporočilne namene različne izraze, ki jih uporabimo v določenih okoliščinah. Te izraze je treba poznati in znati med njimi izbrati najustreznejše.

Na izbiro, kako bomo dosegli neki namen, vplivajo še:

- govorni položaj, okoliščine, kontekst,
- razmerje med govornici ali med bralcem in piscem,
- govorčev ali piščev cilj,
- tema,
- način izražanja (pisno ali govorno),
- stopnja obvladanja jezika.

Če torej želimo ustrezno uporabiti svoje znanje jezika ter se dobro odzvati na prebrano in povedano, je pomembno, da pravilno izberemo med množico jezikovnih možnosti, ki so nam na voljo.

Kandidati morajo pri pisnem in ustnem delu izpita dokazati, da znajo uporabljati različna jezikovna sredstva skladno z namenom sporočanja (uradno, poluradno, vljudnostno, prijateljsko ...) in svojim govornim položajem oziroma kontekstom.

Kandidati morajo biti sposobni ustrezno uporabiti naslednje komunikacijske funkcije:

Medsebojni stiki

- navezovanje stikov, predstavljanje sebe in drugih,
- pozdravljanje in odgovarjanje na pozdrave,
- spraševanje po počutju in odgovarjanje na taka vprašanja,
- zahvaljevanje,
- izražanje opravičil in odgovarjanje na opravičila,
- prošnja za pomoč ter dajanje, sprejemanje in zavračanje pomoči,
- izražanje prepovedi in dovoljenja,
- dajanje navodil in opozarjanje,
- oblikovanje povabila in odgovarjanje nanj,
- svetovanje, vplivanje, prepričevanje,
- izražanje in sprejemanje čestitk/voščil in sožalij,
- izražanje mnenja in (ne)strinjanje z nekim mnenjem.

Potek pogovora

- začetek,
- ohranitev,
- prekinitev pogovora in
- vključitev v pogovor.

Pridobivanje in prenašanje informacij

- poizvedovanje,
- identifikacija in poimenovanje oseb, predmetov, okoliščin, krajev, strojev, orodja in drugih delovnih sredstev iz posamezne stroke,
- opisovanje oseb, predmetov, okoliščin, krajev, poti, vremena, hrane, dopusta, poklica, delovnega mesta, strojev, naprav in drugih delovnih sredstev, pomembnih za posamezno stroko, vsakdanja opravila in opravila v zvezi s poklicnim delom,
- poročanje o dogodkih in osebnih doživetjih,
- poročanje o dogodkih v zvezi s posamezno stroko (poslovna srečanja in sestanki, obiski razstav in sejmov, obiski partnerskih podjetij in tovarn),
- poročanje o prebranjem (splošna in strokovna besedila) in mnenjih/stališčih koga drugega.

Trditve

- izražanje prepričanja (popolna prepričanost, nujnost, dolžnost),
- izražanje domnev (negotovost, dvom),
- izražanje odločitve,
- izražanje zmožnosti, sposobnosti,
- izražanje ugotovitev (ugotavljanje resničnega stanja, zanikanje, ugotavljanje (ne)pravilnosti, določanje vrstnega reda, navajanje vzrokov, možnosti in posledic, ugotavljanje pomanjkljivosti, pritožbe).

Vrednotenje

- spoznavno (pravilno – nepravilno, resnično – neresnično),
- normativno (dobro – slabo, lepo – grdo, količine, mere, barve).

Izražanje čustev

- zadovoljstvo – nezadovoljstvo,
- navdušenje – razočaranje,
- veselje – žalost,
- sočutje,
- vznemirjenje,
- strah,
- ogorčenje,
- jeza,
- presenečenje,
- želje.

Razpravljanje, razčlenjevanje, vrednotenje

- dejavno in enakopravno sodelovanje v razpravah o temah s splošnih kulturno-civilizacijskih področij in s posameznih strokovnih področij,
- izražanje vrednostnih ocen in mnenj na podlagi poprejšnje razčlenbe ter ocene ustnih in pisnih sporočil s področja posamezne stroke.

Navedene funkcije morajo kandidati znati uporabiti primerno sporočanjškemu položaju in okoliščinam, upoštevati morajo cilj in namen ter stopnjo formalnosti sporočila. Tako dokažejo zavedanje, da je v življenju veliko predvidljivih in nepredvidljivih situacij, na katere se moramo kot govorniki in pisci ustrezno odzivati. Pogoj za uspešno sporazumevanje je zato tudi poznavanje in upoštevanje medkulturnih posebnosti.

4.2 TEMATSKA PODROČJA

Tematska področja izhajajo iz Kataloga znanja za drugi tuji jezik v SPI, SSI in PTI (2007). Splošna tematska področja veljajo za vsa strokovna področja, splošna strokovna tematska področja pa se navezujejo na strokovno področje, za katero se kandidati izobražujejo.

Splošna tematska področja

Jaz

(predstavitve sebe, videza, značaja, svojih interesov in konjičkov, telo, zdravje)

Moj dom

(prostor, družina, bivanje, prehranjevanje, dejavnosti, odnosi)

Moja šola

(predstavitve šole, pouk, vrste šol, predmeti in dejavnosti v šoli, vrste izobrazbe, ocene, spričevala, učenje učenja, vseživljenjsko učenje, poklici, poklicni načrti za prihodnost)

Moj svet

(prijatelji, vzorniki, zabava, šport, mediji, problemi, odnosi, stališča in vrednote)

Moje okolje

(ulica, vas, mesto, prebivalci, dejavnosti/storitve, živali, rastline, naravni pojavi, promet, kakovost življenja)

Moja država, sosednja/evropska/tuja država

(prebivalci in jeziki, geografske in kulturne značilnosti, vzgoja za državljanstvo)

Medkulturnost

(medkulturna izmenjava, pomen učenja tujih jezikov nasploh in na bodočem poklicnem področju, večjezičnost, medkulturne razlike, sprejemanje drugačnosti)

Splošna strokovna tematska področja

Osnovno strokovno izrazoslovje na posameznih strokovnih področjih
(materiali, naprave, orodje, oprema, pripomočki in navodila, opis poklicnih dejavnosti)

Osnovno znanje iz poslovne komunikacije

Informacijska tehnologija

Varovanje okolja

Varnost na delovnem mestu

(zaščitna sredstva, nevarne snovi, prva pomoč, varstvo pri delu)

Razvoj znanosti in tehnologije, znane osebnosti, aktualni dosežki v okviru strokovnega področja

5. PRILAGODITVE ZA KANDIDATE S POSEBNIMI POTREBAMI

Kandidatom s posebnimi potrebami, ki so bili usmerjeni v izobraževalne programe z odločbo o usmeritvi, v utemeljenih primerih (poškodbe, bolezni) pa tudi drugim kandidatom glede na vrsto in stopnjo primanjkljaja, ovire oziroma motnje se prilagodita način opravljanja izpita iz tujega jezika in način ocenjevanja znanja v skladu s 4. členom Zakona o maturi in s poglavjem *Prilagoditve za kandidate s posebnimi potrebami* Maturitetnega izpitnega kataloga za poklicno maturo.

6. DODATEK: ZGLEDI IZPITNIH NALOG

Naloge, ki so predstavljene v tem dodatku, so kandidatom in učiteljem za zgled, saj so po težavnosti, izbiri tem, besedilnih vrst in tipov primerljive z izpitnimi nalogami. Kandidati se bodo lahko seznanili z njihovo raznovrstnostjo ter kako jih najbolje in najhitreje lahko rešijo. Tako med samim pisanjem ne bodo izgubljali časa z iskanjem ustreznih izpitnih strategij, saj bodo tip naloge in najboljše načine reševanja že poznali. Zato se bodo lahko osredotočili na bistvo: branje, pisanje oziroma govorjenje v angleščini.

Poznavanje tipov nalog ni izpitni cilj, vendar je ena od pomembnih praktičnih strategij in oblika dogovora med učitelji, kandidati in sestavljavci nalog. Med samim poukom pa bodo kandidati reševali najrazličnejše naloge oziroma probleme, kar jim bo dalo širšo in bogatejšo izkušnjo ter samozavest, ki ju bodo potrebovali pri študiju, na delovnem mestu in v vsakdanjem življenju še dolgo po tem, ko bo izpit že preteklost.

PISNI DEL IZPITA

BRALNO RAZUMEVANJE

■ Kratki odgovori

Preberite besedilo *The Pride of Los Angeles* in odgovorite na spodnja vprašanja s kratkimi odgovori.
Odgovore v angleškem jeziku napišite na črte pod vprašanji.

Example:

0. When was the city of Angels founded? *In 1781.* _____

1. Name two nationalities of the first settlers of Los Angeles. _____
2. Do the place names show all the nationalities living in Los Angeles? _____
3. Do African Americans live together with the Latinos in one of the neighborhoods? _____
4. Who were the first explorers of this part of the USA? _____
5. In search of what did the African Americans arrive in this city? _____
6. Which L.A. community is the fourth largest in the USA? _____
7. What kind of food can you eat Downtown? _____
8. How do the citizens of L.A. feel about the cultures they originate from? _____

The Pride of Los Angeles

By Toyomi Igus

Adapted from Los Angeles, summer 2004

No other city on earth has more people of as many different ethnicities, races and cultures as the city of Angels. From the moment it was founded in 1781, by eleven families of mixed Spanish, Mexican, African and Indian heritages, Los Angeles has embraced people from all over the world, creating a city that is at once vibrant, exciting and inspiring. A visitor scanning a map of L.A. will spot a variety of place names that reflect this world community – Chinatown, Cesar Chavez Boulevard, Little Tokyo, Martin Luther King Jr. Boulevard – but maps alone cannot paint a complete picture of the city's multicultural nature. Only by visiting L.A.'s neighborhoods can a visitor experience the thriving Ethiopian community that also resides in the predominantly Jewish Fairfax district, or see how Crompton is now home to as many Latino families as African American, or understand the complete history of the Mexican American community.

Hope and optimism are the common bonds among all of the people who have been attracted to this land over the centuries: the Chumash Indians who first explored the area; the Mexicans who first settled it; the African Americans who came for freedom; the Chinese and Japanese workers who arrived in search of economic opportunity. Today the city's newly arrived residents bring that same spirit of hope as they emigrate from such places as Korea, Vietnam, the Philippines, Indonesia, Australia, Iran, Belize, Peru,

Israel, England, Italy to Los Angeles seeking a better life.

In many ways, L.A. is a grand, exciting urban experiment that continues to set the trends for the rest of the country. Here resides the nation's largest Latino community, the fourth largest African American community, the largest Asian/Pacific Islander population, and the largest urban American Indian population. The combination of old and new immigrants has created a cultural melting pot – or kaleidoscope – that adds to the city's dynamic appeal.

For travelers, this makes Los Angeles a unique and exciting destination. In addition to frequenting the more traditional Southern California attractions, take time to experience lesser-known treasures that will remind you of home or take you to a foreign land. After tasting an authentic Szechuan meal Downtown, enjoy an exhibition of African American photography, or be entertained by an Asian theater group and then listen to Brazilian music as you linger over late night refreshments. Stroll the promenades and beach walks and enjoy the diverse parade of street performers. Let the mosaic of images create a lasting impression of the many sights and sounds of L.A. and understand why the city's residents – while being proud of their respective cultural heritages – are also loyal to Los Angeles, a city of (and for) the future.

■ Povezovanje

Pozorno preberite besedilo *Amazing Angelina* in povežite spodnje naslove z vsebino posameznih odstavkov tako, da vpišete črko, ki zaznamuje najprimernejši odgovor, v ustrezno oštevilčeno vrstico v preglednici. Eden od odstavkov v besedilu je odveč.

Morebitni popravki naj bodo jasni, sicer bo odgovor neveljaven.

0.	<i>Are you interested in reconciling with your father?</i>	E
1.	Is there anything you haven't done that you'd like to do?	
2.	If you get another love, what will he be like?	
3.	Who does Angelina like working with?	
4.	Did Maddox pick you, or did you pick him?	
5.	Was there a time when you didn't want to live?	
6.	Are men afraid of you?	
7.	What drew you to the character you play in the movie Alexander?	
8.	What did Angelina talk to us about during the interview?	

Amazing Angelina

Adapted from *Reader's Digest*, November 2004

A	Angelina Jolie lives in two worlds: Hollywood, where she makes movies and stays in five-star hotels, and the refugee camps of Africa and Asia, where she works with the UN, bringing hope to the homeless. She feels most alive, most herself, she says, working with the people who've endured great losses yet still feel grateful for life.
B	We caught up with her in Beverly Hills on a day away from the set. We discussed her roles, her passion for helping the dispossessed and her longing for a partner with whom she might share it all.
C	I think it was mutual. I had never held a baby in my life. I was one of those women-people would say, "Do you want to hold my baby?" and I was like "No..." There were about 14 kids in the orphanage, and he was the last child I saw. They put him in my arms, and he was still asleep. Then they put him in a bath, and he stayed asleep. Then I sat with him and he opened his eyes and just stared at me for the longest time. Then he smiled.
D	I'm not very settled. The positive side of that is I'm on fire all the time, to try anything. The negative side is there isn't a lot of time for me to sit and watch a movie and hold hands. I tend not to be inside my relationships. I tend to be more focused on the world. It takes a certain kind of man to love those things.
E	I think it's not something you tell the press; I think it's something you do in your private life. Fortunately, I got to a place in my life where I realized that, no matter what he said, I was a good person, and a good friend, and I am a good person, and I am a good mother. And because I'm an adoptive mother, I don't see blood as family. I see time and love-you earn it. You can't just call yourself a father.
F	She's a very interesting mother. She won't allow her son to grow up with any fear. She wants him to be extremely hard and brutal; she encourages violence. It was at a time in history when, if he wasn't strong in battle, he could get killed. Today, we can raise our sons to do what they love, even if they're not great at it. She had to raise a son for greatness, because that was how he was going to survive.
G	Absolutely. I felt very empty inside. I felt like nothing mattered to me. I still have a long way to go in figuring out who I am, but I know I can be of use to others. I can help give a voice to people who aren't as able to speak for themselves. I can be a mom-and I know what my son's life would be like if I didn't make that choice. I feel useful in my life.
H	I'm sure I will live a life of great adventure. I will help where I can. The one thing I am not sure of is if I will do it alone. I would like to believe that I'm going to share my life with somebody, one day. There's something bittersweet when you wake up in the middle of the night, or something amazing happens- your son walks for the first time-and you don't have that other person who's going to remember that forever with you. That's kind of the one sadness. But if I only get one great love in my life, him being my son, I'll take him.
I	The kind of man I could be with one day would have to be an amazing father, compassionate, strong, independent individual. I want somebody who demands I be better than what I am today. I don't have that with anyone in my life except my son. My son somehow thinks I can do everything.
J	When she showed up, we're all these little actors that just love her. The cool thing about Gena is that she loves this kind of movie; she loves this kind of book. She's got a whole little murder mystery side to her that's very, very cool. She's probably the darkest, wildest of all of us. She's tremendous.

■ Pravilno/Napačno

Pozorno preberite besedilo *Locks reveal what you eat, your lifestyle and habits* in se odločite, ali so spodaj navedene trditve pravilne (T) ali napačne (F). Nato vrišite kljukico (✓) v ustrezen stolpec v preglednici.

Morebitni popravki naj bodo jasni, sicer bo odgovor neveljaven.

Example:

		T	F
0.	The exhibition "Hair" was at London's Art Museum in May.		✓
1.	Hair tells us in what kind of surroundings a person lives.		
2.	Hair is similar to nails because it is alive.		
3.	Emma Freeman works in the National History Museum.		
4.	Hair gives evidence of bad habits for a long time.		
5.	Hair analysis can determine if a person is male or female.		
6.	It is possible to see the exhibition in September.		
7.	One single hair can carry the weight of a hundred grammes.		

Locks reveal what you eat, your lifestyle and habits

By The Associated Press

Article from <http://www.msnbc.msn.com>, 26 May 2004

Hair speaks volumes about an individual's habits and health, scientists say. Here, a girl looks at a contemporary hair design at the opening of the exhibition 'Hair' at London's Natural History Museum in May.

LONDON – Hair speaks volumes about an individual, revealing ethnic origin, environment, diet and even lifestyle, scientists said on Wednesday.

Although, like finger and toe nails, the hair itself is dead, it acts like an Arctic ice core, trapping within its physical and chemical structure an accurate record of whatever has been ingested or applied to it externally.

"Your hair tells what you eat, where you live, your lifestyle and habits," said Emma Freeman from London's Natural History Museum. "Your hair is what you do."

It can tell if you smoke, drink or take drugs and, growing at 0.3 to 0.5 millimetres a day, it keeps a record for months if not years – which is why some people taking illegal substances shave their heads.

Because different races have different hair structures, analysis can also tell ethnic origin – although it cannot reveal sex.

Starting on Saturday and running to the end of September the museum is opening to the public an exhibition detailing the remarkable story of hair.

"This tells the incredible biology of hair and the place of hair in different cultures," Freeman said.

The average person has up to 150,000 hairs on the head and each can support 100 grammes in weight.

A whole head of hair could therefore in theory support the weight of two African elephants. African hair grows more slowly and is more fragile than European hair, but Asian hair grows the fastest and has the greatest elasticity.

Asian people also are ahead when it comes to keeping their hair, with Africans and Europeans more prone to balding.

■ Izbirni tip

Pozorno si oglejte vsakega od javnih znakov oziroma opozoril. Ugotovite, kaj pomenijo. Za vsakega od njih izberite najustreznejši odgovor (a–d) in ga obkrožite.

1.

- a) Toys are not sold here.
- b) You can sell your toys here.
- c) Toys' prices are lower than usual.
- d) Toys' prices are higher than usual.

2.

- a) If you are not a visitor, your car will be towed away.
- b) If you are a resident, your car will not be towed away.
- c) Your car will be towed away no matter who you are.
- d) No parking allowed.

3.

- a) People are not allowed to jog/bike here.
- b) Service vehicles can be found on jogger/bike lane.
- c) A jogger/bike lane is meant for joggers and bikers only.
- d) Service vehicles cannot be found on jogger/bike lane.

4.

- a) Anyone can enter.
- b) If you do not work at the zoo, you can enter.
- c) Only employees can open the zoo.
- d) If you work at the zoo, you can enter.

5.

- a) Dogs can be left unattended.
- b) Dogs needn't be on leash.
- c) Dogs must be on leash all the time.
- d) Dogs can move freely.

6.

- a) The shop opens at the same time every day.
- b) The shop has different opening hours from Monday to Friday.
- c) The shop opens at 7 a.m. on Sunday.
- d) The shop has different opening hours.

7.

- a) Be careful while walking.
- b) Don't step on the floor.
- c) Don't forget to put your slippers on.
- d) The floor is slippery all the time.

8.

- a) Drivers mustn't drive slowly.
- b) The children here need to slow down.
- c) The children here run slowly.
- d) Drivers must slow down because of the children.

■ Urejanje

Pozorno preberite besedilo *What do others call it?* in v ustrezno oštevilčeno vrstico v preglednici vpišite manjkajočo besedo glede na prebrano besedilo.

Morebitni popravki naj bodo jasni, sicer bo odgovor neveljaven.

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	

@ is called or seen as ...	language
__1__	Arabic, German, Turkish, Swedish
kind of food	Catalan, __2__, Swedish
horse	Turkish
__3__	Russian
duckling	Greek
__4__	French, Italian, Korean, Indonesian, Hebrew
worm	Hungarian
__5__	Chinese and Finnish
pig	Norwegian
__6__	Finnish and Swedish
monkey	__7__, Russian, Serbian, Slovenian
monkey tail	Dutch, Finnish, German, Serbian, __8__

What do others call it?

by Sergey Shukunda and Irina Mouratova,
Moscow State University

Adapted from: *We call the "@" symbol "AT",
she said. What do others call it?*

<http://www.hello-online.ru/>

Many centuries ago, speakers of Spanish and Portuguese borrowed from the Arabs the word for a 25-lb. weight measure and turned it into 'arroba', abbreviated '@'. Today this same symbol when used for e-mail is still called by the same name, as is Catalan 'arrova' and French 'arobase'.

We first get a real multi-cultural experience, though, when we see how many nationalities use more than one word for the same symbol and how those languages use a name expressing something about how people see the shape of the symbol. In some countries, it's seen as resembling an ear, so in Arabic it's called 'uthun', in German 'Ohr', and in Turkish 'kulak'. Speakers of Swedish prefer to see an elephant's ear, and call it 'elefantora'. In Turkish they see the flower 'gul', rose. Other countries see food in it, especially some form of popular coiled pastry: Catalan 'ensaimada', Hebrew 'shtrudel', Swedish 'kanelbulle'.

But most people around the world see an animal in it, and here it's amusing to note which animals are seen, and tempting to speculate as to why. Let's look at a few. Turkish is the only language in which people call it a horse, not because anybody thinks it looks like one but simply because of the coincidence that the animal is called 'at' in their language. In Russian it's often called 'sobachka', little dog. In Greek it's sometimes 'papaki', duckling.

It is that curled tail on the @ that strikes people around the world, though it reminds them of many different animals. The symbol's coiled look reminds people in many countries of a snail's shell. French has 'escargot', Italian 'chiocciola', Korean 'dalpaengi', Indonesian 'keong', and Hebrew 'shablul', all meaning snail. Hungarians see a worm – 'kukac'. The Chinese and Finnish see a mouse.

When you start thinking of animals, that symbol looks something like a curly pig's tail, which makes it a bit odd that only Norwegian 'grisehale' actually calls it that. The Finns and the Swedes seem to be the only people who see a cat curled up with its tail around it. Swedish has 'kattsvans' and Finnish has at least three names for this idea: 'kissanhanta', cat tail, 'miaumerkki', meow sign and 'miukumauku', something like meow-meow.

But all these are put in the shade by the popularity of the monkey. Look at it: can't you see a monkey sitting on a branch? In some languages it's simply called a 'monkey': Polish 'malpa', Russian 'obezyana', Serbian 'majmun' and Slovenian 'afna'. More often it's 'monkey tail', as Dutch 'apestaartje', Finnish 'apinanhanta', German 'Affenschwanz', Serbian 'majmunski rep', Swedish 'apsvans'. In Bulgarian they call it 'majmunsko a', monkey a.

Cultures – especially neighbors of each other – have always borrowed artifacts back and forth, and usually either the name is borrowed along with it, the meaning of some existing word is broadened, or a new one is invented. In the past this slow assimilation and naturalization of words often took centuries, but by comparison the @ symbol has been borrowed around the whole world at lightning speed. So we have a front-row seat to watch name-giving while it is still going on.

■ Izberi ustrezno besedo

Pazljivo preberite besedilo *UN agency warns of possible locust invasion in India and Pakistan*. V prvem delu besedila na prazna mesta vstavite najprimernejšo izmed besed v spodnjem okvirčku.

Posamezno besedo lahko uporabite le enkrat, tako da jo čitljivo vpišete v spodnjo preglednico. V okvirčku so tri besede odveč:

could	be	have	are	has
	being	will	is	having

Morebitni popravki naj bodo jasni, sicer bo odgovor neveljaven.

0.	<i>has</i>
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

V drugem delu članka na prazna mesta vstavite po ENO BESEDO, ki po vašem mnenju najboljše dopolnjuje besedilo. Rešitve čitljivo vpišete v pripravljeno preglednico.

0.	<i>for</i>
a	
b	
c	
d	
e	
f	

UN agency warns of possible locust invasion in India and Pakistan

Adapted from <http://www.un.org/apps/news/>, 5 July 2007

Locusts are nearly invisible amid damaged foliage

The United Nations Food and Agriculture Organization (FAO) **__0__** warned that swarms of desert locusts from East Africa **__1__** expected to cross the Indian Ocean and **__2__** reach India and Pakistan within days, creating a potentially dangerous situation for a region already suffering from the impact of last week's deadly storms.

Two recent tropical cyclones **__3__** caused heavy rainfall in Pakistan and western India that **__4__** create "unusually favourable breeding conditions for locusts" until October along both sides of the Indo-Pakistan border and, for the first time in many years, in coastal areas of western Pakistan, FAO said in a press release.

In the Indian States of Rajasthan and Gujarat Both Governments field teams, equipment and resources are **__5__** mobilized, as well as in adjacent areas of Cholistan and Tharparkar deserts in Pakistan.

"Locusts can stay in the air **__0__** long periods of time," said FAO locust expert Keith Cressman, adding that desert locusts usually fly with the wind and can travel up to 150 kilometres **__a__** day.

Crossing **__b__** Indian Ocean on monsoon winds is part of the natural migration cycle of desert locusts and has already occurred in the past.

Meanwhile, FAO said the migratory grasshoppers have infested large areas of Yemen, **__c__** is facing the worst locust outbreak in nearly 15 years.

The agency is organizing an emergency \$5 million aerial control campaign in Yemen that will start later this month and is expected **__d__** last 30 days.

The UN Central Emergency Response Fund (CERF) and the Governments of Japan and Yemen **__e__** providing the funds, which will support two helicopters, pesticide, equipment, vehicles, and locust control and logistics experts.

If the campaign is not successful, there is a risk of numerous swarms forming and invading countries along both sides of the Red Sea **__f__** the autumn, FAO warned.

PISNO SPOROČANJE

■ Krajši pisni sestavek (60–70 besed) (čas pisanja 20 minut)

V urbanem okolju se mladi pogosto obnašajo nesprejemljivo, kar njim in ljudem okoli njih povzroča težave. Šolsko glasilo *That's Us*, ki izhaja v angleščini, bo v naslednji številki objavilo nekaj člankov na to temo v rubriki *Living Together*.

Napišite torej kratek sestavek, v katerem:

- razpravljajte le o **eni** od v spodnjih slikah nakazanih težav,
- navedite **eno** razlago, zakaj je ta pojav škodljiv, in
- poskušajte dati **en** nasvet za rešitev problema.

Alcohol

Drugs

Vandalism

That's Us

Living Together

In urban communities young people often _____

■ **Daljši pisni sestavek – vodeni spis – pismo (150–160 besed)** (čas pisanja 40 minut)

Želite si, da bi po zaključku srednje šole in pred začetkom študija oziroma pred prvo zaposlitvijo preživeli nekaj časa v tujini s čim manj stroški. Spodnji časopisni oglas se zdi imenitna priložnost.

Part-time positions

Receptionists – Librarians

You will check residents in and out, answer enquiries, sell various items, and are responsible for a cash float.

Receptionists are also responsible for a collection of books and should be able to give advice on different topics including

- science and technology
- social sciences
- environmental sciences

Part time shifts are generally at the weekend.

Send your application to:
International Student House,
317 Port Avenue – London – E1W3PN – GB

Napišite pismo – prošnjo za službo – v približno **150 besedah**.
Namesto svojega pravega navedite naslednje **namišljeno ime in naslov**:

Ana/Jan Vesel, Slovenska 31, 6000 Koper, Slovenija.

In your **letter of application**, of about 150 words, not necessarily in this order,

- **introduce yourself** (age, gender, nationality ...),
- state your **reasons for writing**,
- describe your **skills** (e.g. knowledge of languages),
- draw attention to **your personal qualities**,
- mention **why** you would like to work abroad.

Rešitve nalog – Bralno razumevanje

KRATKI ODGOVORI: The Pride of Los Angeles

1. Two of: Spanish, Mexican, African, Indian
2. No.
3. Yes.
4. The Chumash Indians.
5. Freedom.
6. African American.
7. (authentic) Szechuan
8. Proud.

POVEZOVANJE: *Amazing Angelina*

1. H
2. I
3. A
4. C
5. G
6. D
7. F
8. B

J je odveč.

PRAVILNO/NAPAČNO: *Locks reveal what you eat, your lifestyle and habits*

	T	F
1.	✓	
2.		✓
3.		✓
4.	✓	
5.		✓
6.	✓	
7.	✓	

IZBIRNI TIP: *Public signs*

1. c
2. a
3. b
4. d
5. c
6. d
7. a
8. d

UREJANJE: *What do others call it?*

1. ear
2. Hebrew
3. (little) dog
4. snail
5. mouse
6. cat
7. Polish
8. Swedish

IZBERI USTREZNO BESEDO: *UN agency warns of possible locust invasion in India and Pakistan*

0. has	0. for
1. are	a a
2. could	b the
3. have	c which
4. will	d to
5. being	e are
	f during/in

USTNI DEL IZPITA

GOVORNO SPORAZUMEVANJE IN SPOROČANJE

Osnovni podatki o ustnem delu izpita so navedeni v poglavju 3. *Zgradba in vrednotenje izpita*, 3.1 *Shema izpita* in v poglavju 3.3 *Vrednotenje*.

Naloge za ustni del izpita bodo pripravljali učitelji. Zavedamo se, da je priprava nalog za preverjanje govornega sporočanja zelo zahtevno in odgovorno delo, zato dodajamo:

1. preglednico možnih govornih dejavnosti pri izpitu,
2. opis izpitnih pogojev,
3. merila za ocenjevanje,
4. vzorec ustnega izpita,
5. zglede nalog.

■ Dejavnosti

Govorne dejavnosti naj bodo izbrane tako, da omogočajo prikaz kandidatovega funkcionalnega jezikovnega znanja in zmožnosti:

1.1 predstavitvene/opisovalne zmožnosti (informational skills)

- opis dejstev
- predstavitev
- primerjanje
- izražanje navodil
- povzemanje

1.2 zmožnosti vrednotenja (evaluative skills)

- izražanje mnenja
- utemeljevanje mnenja
- predlaganje
- izražanje želja
- poizvedovanje
- povpraševanje po mnenju
- strinjanje
- nestrinjanje
- pojasnjevanje

1.3 interakcijske zmožnosti (interactional skills)

- sodelovanje v razgovoru
- obvladovanje dialoga

Kandidat zna začeti in končati pogovor, prepustiti besedo, prevzeti besedo.

1.4 zmožnosti prilagajanja (improvisational skills)

preverjanje/ugotavljanje pravilnosti razumevanja, prilagajanje, pogajanje, usklajevanje s sogovornikom

Med govornim sporazumevanjem kandidati pokažejo tudi:

- a) obvladovanje in širino besedišča ter raven in širino jezikovnega znanja nasploh,
- b) tekočnost govora,
- c) ustrezne komunikacijske strategije.

■ Izpitni pogoji

a) Vrste nalog

pristine (podobne tistim iz resničnih življenjskih okoliščin, tudi poklicnih)
smiselne (izvirnost, problemskost, kompleksnost, različne perspektive)
komunikacijsko zastavljene

b) Teme in sestava nalog

Izpitne lističe (3 naloge) pripravi učitelj oziroma aktiv učiteljev jezika šole, na kateri kandidat opravlja izpit. Ta mora biti zastavljen tako, da preverja govorno in slušno zmožnost pri komuniciranju v vsakdanjem življenju, pa tudi zmožnost komuniciranja v jeziku stroke oziroma v poklicnem življenju.

– Za del, ki preverja zmožnost komunikacije v vsakdanjem življenju (ena naloga), bodo učitelji izbirali med temami, ki so predpisane s tem katalogom.

– Za del, ki preverja razumevanje strokovnih besedil in zmožnost komunikacije na ožjem, poklicnem področju (dve nalogi), bodo učitelji izbirali med temami, obravnavanimi med poukom, oziroma temami, ki jih bodo predhodno določili v dogovoru z dijaki in učitelji strokovnih predmetov.

Teme so znane, besedilne iztočnice za pogovor (zaradi pristnosti) pa naj ne bi temeljile na besedilih (iz učbenikov), ki so že bila obravnavana pri pouku.

c) Iztočnice

Slikovne iztočnice (grafi, fotografije), zelo kratka besedila, reklamni oglasi, izhodiščna vprašanja.

d) Navodila in pripomočki

Za vsako nalogo so pripravljena ustrezna navodila. Podvprašanja, ki jih učitelj pripravi za pogovor, niso del navodil.

e) Trajanje

Do 20 minut za pogovor.

f) Izpraševalec – učitelj tujega jezika

g) Merila za ocenjevanje

Ustni izpit je **pogovor** med kandidatom in izpraševalcem. Poznavanje vsebine (splošne ali strokovne), razumevanja besednih zvez in slovničnih struktur, pomnjenje in bralno razumevanje niso cilj preverjanja in ocenjevanja govorne zmožnosti. Izpraševalec spodbuja komunikacijo. Njegove spodbude so odprte, sugestivne – omogočajo sodelovanje v pogovoru. Naloga izpraševalca je dati kandidatu možnost, da se izkaže in izrazi svoje misli čim bolj sproščeno ter z vsakdanjim življenjskim komunikacijskim vzorcem, v skladu s svojo starostjo in zrelostjo.

■ Ocenjevanje

Ocenjujemo analitično: vsako kategorijo ocenimo ločeno, potem pa točke seštejemo.

Skupno število točk je 20.

Vsakega vprašanja ne vrednotimo posebej. Ocenimo na primer celosten vtis za vse tri naloge o prikazani **jasnosti izražanja misli in ustreznosti sporočila** po ustnem izpitu. Isto velja za vse druge kategorije.

Opomba: Ker je ustni del izpita vreden 40 % ocene, se točke pri njem pomnožijo z 2.

■ Vzorec izpita

Osnovna vodila pri sestavljanju nalog:

1. Oblikovanje takšnih nalog za preverjanje sporazumevalnih zmožnosti, s katerimi bomo dobili kar se da veljaven in zanesljiv vzorec kandidatovih jezikovnih zmožnosti.
2. Pestrost – vsaka naloga je zastavljena drugače in temelji na drugačni izhodiščni temi.
3. Zaporedje nalog je poljubno.

Vzorec izpita, ki ga navajamo, je dokaj odprt in ga je mogoče interpretirati na več načinov. Poudari dejavnike, ki pripomorejo k raznovrstnosti nalog, tako pa k večji veljavnosti in zanesljivosti ocenjevanja.

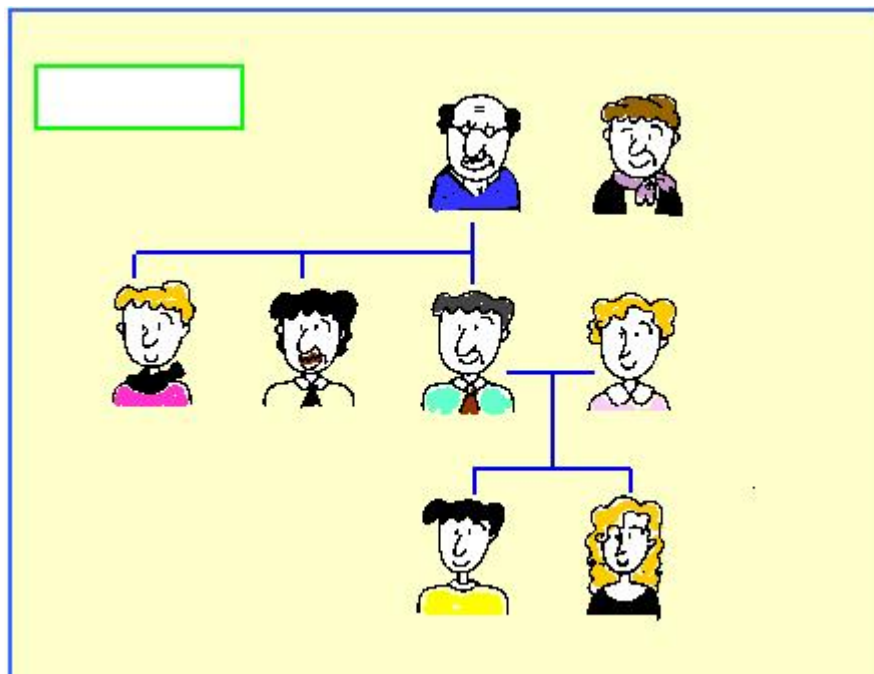
Dejavnost	Oblika pogovora (vloga sogovornika)	Iztočnica in tema	Funkcija
Strukturirani intervju	Dialog (dvogovor) – <i>poudarek na obojestranski komunikaciji.</i>	Slika, grafično-vizualna iztočnica – splošna ali strokovna (<i>npr. letališče, železniška postaja, prizor iz narave, prizor z delovnega mesta</i>). Naloga je naravnana tako, da se z njo kandidat lahko identificira.	Predstavitev ali opis predmeta/osebe in/ali postopka/prizora, utemeljevanje, primerjanje, poizvedovanje, pripovedovanje.
Predstavitev	Monolog/dialog – <i>izpraševalec usmerja pogovor o dani temi.</i>	Izhodiščno vprašanje – splošna tema (<i>npr. denar, bolezn današnjega časa</i>).	Izražanje mnenj, strinjanje, nestrinjanje, vrednotenje, razlaganje, utemeljevanje.
Razprava	Dialog – <i>izpraševalec na temelju opornih točk usmerja kandidatovo pripovedovanje in ga spodbuja k aktivnemu dvogovoru.</i>	Zelo kratko besedilo (<i>tema je splošna ali strokovna</i>).	Povezovanje, poizvedovanje, izražanje mnenj, strinjanje, nestrinjanje, razlaganje, povzemanje, soglašanje, utemeljevanje.

■ Zgled izpitnega listka

SLIKOVNA IZTOČNICA

TASK 1

Look at the picture below. You will be asked to discuss it with the examiner.

Examiner's notes

1. What does the picture show?
2. Describe the people and discuss their age.
3. Name the members of the family.
4. How many brothers/sisters do you have?
5. How do families today differ from the families in the past (100 years ago)?
6. What are the advantages of large families?
7. How many children do Slovenian families have on average?
8. What do you think is the appropriate age for getting married?

BESEDILO KOT IZTOČNICA

TASK 2

Read the text below. You will be asked to share your personal experience and opinion with the examiner.

School was my worst enemy. Even now I am of the opinion that those numberless hours are forever lost and wasted which I sat out yawning on the worn bench in front of the schoolmaster I disliked. I hated the teacher simply because he was a teacher. If I had talked to him at home or on the road I would most probably have liked him very much.

Ivan Cankar: The eleventh school under the bridge

Examiner's notes

1. Who is the author of the text?
2. What does he write about?
3. Compare your own experience to Cankar's.
4. Give some suggestions about how to make students feel better at school.

IGRA VLOG

TASK 3

A (candidate):

You work for a tourist agency. You want to persuade the customer to take part in a package tour to the Gulf emirate of Dubai, one of the seven United Arab Emirates.

B (examiner):

You are a tourist in a tourist agency. You want to spend holidays abroad, but you can not afford to spend a fortune.

http://www.datadubai.com/images/newhp2_01.jpg

Designed to resemble a billowing sail, the hotel soars to a height of 321 metres, dominating the Dubai coastline. At night, it offers an unforgettable sight, surrounded by colour sculptures of water and fire. This all-suite hotel reflects the finest that the world has to offer and provides the ultimate Arabian hospitality experience.

7. VIRI

Pri pripravi na poklicno matura iz angleščine kandidati uporabljajo učbenike, ki jih je potrdil Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje in jih najdete v Katalogu učbenikov za srednjo šolo, ki je objavljen na spletni strani Zavoda Republike Slovenije za šolstvo www.zrss.si.

Zakon o maturi, Uradni list RS, št. 01/07.

Pravilnik o poklicni maturi, Uradni list RS, št. 44/08.

Katalog znanja za tuji jezik in drugi jezik na narodnostno mešanem območju v srednjem strokovnem izobraževanju (SSI) ter poklicno-tehniškem izobraževanju (PTI) (408 ur), potrjen na Strokovnem svetu za splošno izobraževanje 15. 2. 2007.

Katalog znanja za drugi tuji jezik (do 270 ur), SPI, SSI in PTI, potrjen na Strokovnem svetu za splošno izobraževanje 16. 11. 2007.

Predmetni izpitni katalog za poklicno matura, ANGLEŠČINA. Velja od spomladanskega roka 2009 (2007). Ljubljana: Državni izpitni center.

Council of Europe. 2001. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge: Cambridge University Press.

Douglas, D. 2000. Assessing Languages for Specific Purposes. Cambridge: Cambridge University Press.

Košir, M., Kreuh, N., Pečnik, G., Petek, B., in Zavašnik, M. 2005. Angleščina na poklicni maturi – Vaja dela mojstra. Ljubljana: Državni izpitni center.

Marzano, R., et al. 1997. Dimensions of learning. Alexandria, VA: ASCD.

Poklicna matura, angleščina. Pisni del izpita, http://www2.arnes.si/~angro/slo/poklicna_matura/index.htm (10. september 2008).